

किंच. तद्यदेताभ्यामप्रसूतः करोत्यकृतं तदकृतमकरिति वै निंदति. कृतमस्य कृतं भवति नास्याकृतं कृतं भवति य एवं वेद. वागायुर्विश्वायुर्विश्वमायुरित्याह. प्राणो वा आयुः प्राणो रेतो वाग्योनिर्योनिं तदुपसंधाय रेतः सिंचति. क इदं शंसिष्यति, स इदं शंसिष्यतीत्याह. प्रजापतिर्वै कः प्रजापतिः प्रजनयिष्यतीत्येव तदाह ॥ ३८ ॥

आहूय तूष्णीं शंसं शंसति; रेतस्तत्सिक्तं विकरोति. सिक्तिर्वा अमे ऽथ विकृतिरुपांशु तूष्णीं शंसं शंसत्युपांश्विव वै रेतसः सिक्तिस्तिर इव तूष्णीं शंसं शंसति. तिर इव वै रेतोसि विक्रियंते. षट्पदं तूष्णीं शंसं शंसति; षड्विधो वै पुरुषः षळंग आत्मानमेव तत्षड्विधं षळंगं विकरोति. तूष्णीं शंसं शस्त्वा पुरोरुचं शंसति. रेतस्तद्विकृतं प्रजनयति. विकृतिर्वा अमे ऽथ जातिरुच्चैः पुरोरुचं शंसत्युच्चैरेवैनं तत्प्रजनयति. द्वादशपदां पुरोरुचं शंसति. द्वादश वै मासाः संवत्सरः, संवत्सरः प्रजापतिः, सो ऽस्य सर्वस्य प्रजनयिता. स यो ऽस्य सर्वस्य प्रजनयिता स एवैनं तत्प्रजया पशुभिः प्रजनयति प्रजात्यै. प्रजायते प्रजया पशुभिर्य एवं वेद. जातवेदस्यां पुरोरुचं शंसति जातवेदोन्यंगां. तदाहुर्यत्तृतीयसवनमेव जातवेदस आयतनमथ कस्मात्प्रातःसवने जातवेदस्यां पुरोरुचं शंसतीति? प्राणो वै जातवेदाः, स हि जातानां वेद. यावतां वै स जातानां वेद ते भवंति. येषामु न वेद किमु ते स्युर्यो वा आत्मसंस्कृतिं वेद तत्सुविदितं ॥ ३९ ॥

प्र वो देवायाग्नय इति शंसति. प्राणो वै प्रप्राणं होमानि सर्वाणि भूतान्यनुप्रयंति. प्राणमेव तत्संभावयति, प्राणं संस्कुरुते. दीदिवांसमपूर्व्यमिति शंसति. मनो वै दीदाय; मनसो हि न किंचन